

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ เมื่อประชากรมีคุณภาพจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือในด้านสังคม และวัฒนธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาจะต้องมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพที่ดี และควรมีการพัฒนาการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศ

การที่ประเทศจะพัฒนาได้ดีส่วนหนึ่งต้องขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะการศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดขึ้นสำหรับทุกคน ทุกคนจะต้องผ่านการศึกษาในขั้นนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ค่านิยม สามารถคิดและแก้ปัญหา เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ หลักสูตร (กรมวิชาการ, 2533) เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาที่สำคัญ และเป็นขบวนการจัดกิจกรรม ประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน (ภิญโญ สาธร, 2528) หลักสูตรที่มีคุณภาพควรเป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดี ที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สิ่งที่จะประมวลมาเป็นหลักสูตรของประเทศจะต้องทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง จิตวิทยา และความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนสามารถยืดหยุ่นได้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น (เกสร สิงห์ชนะ, 2536) ในหลักสูตรระดับประถมศึกษามีวิชาต่าง ๆ รวมอยู่ในหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาได้

วิชาพลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่บรรจุอยู่ในกลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัย ของหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กเรียนมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาควบคู่กันไป วิชาพลศึกษาในหลักสูตรได้มีการปรับ

เปลี่ยนเนื้อหา โครงสร้าง จุดประสงค์ของวิชาพลศึกษาอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น เมื่อมีหลักสูตรที่ดีที่ได้รับการพิจารณาถึงกรองมาอย่างดี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ แต่สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามหลักสูตรก็คือ การนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือพูดได้อีกอย่างหนึ่งว่า การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายนั่นเอง ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 อย่าง คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน เป็นการจัดทำรายละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรสู่การสอน เช่น การวางแผนการใช้หลักสูตร การกำหนดการสอน แผนการสอน การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เป็นต้น ดังนั้นครูผู้สอนและผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจในหลักสูตร และสามารถแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนได้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น องค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ ซึ่งเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร เอกสารคู่มือประกอบการใช้หลักสูตร การจัดเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์การสอน การจัดอาคารสถานที่ เป็นต้น และองค์ประกอบสุดท้ายคือ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงถึงการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาวิชาของหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการใช้สื่อและอุปกรณ์ (สมิตร คุณานุกุล, 2523 และ กระทรวง ศึกษาศึกษาธิการ, 2525) ถ้าการนำหลักสูตรไปใช้ไม่มีประสิทธิภาพแล้ว ผลที่เกิดจากการปฏิบัติจะมีน้อย ดังนั้นหัวใจของการศึกษาคือ การใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง (ยุพดี มานะภักดี, 2523)

ในการใช้หลักสูตรนั้น จำเป็นต้องมีการติดตามประเมินผลหลักสูตรทั้งในเชิงระยะสั้น ระหว่างที่หลักสูตรกำลังดำเนินการใช้อยู่ (Formative Evaluation) และในเชิงระยะยาว เมื่อหลักสูตรใช้ได้ครบตามกำหนดเวลาแล้ว (Summative Evaluation) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ของกระบวนการใช้หลักสูตรว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างไร และควรปรับปรุงหลักสูตรอย่างไรบ้าง ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ที่เป็นอยู่ การนำเอาหลักสูตรไปใช้จึงนับได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาหลักสูตร ผู้ที่จะสามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้หลักสูตรได้ดีที่สุด และเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการใช้หลักสูตรจริง ๆ คือผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ดังที่ มารศรี ภิรมย์ราช (2519:50) ได้กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้ ในการนำเอาหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ และนักเรียน จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ

นำเอาหลักสูตรไปใช้ดังกล่าว ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการใช้หลักสูตรเป็นผู้ให้คำแนะนำ ความรู้ ความสะดวก ตลอดจนกำลังใจ เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องศึกษาหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อที่จะจัดทำแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรได้ถูกต้อง การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนการประชุมสัมมนาการใช้หลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2523) นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้ที่สนใจสนับสนุนและส่งเสริมครูให้ใช้หลักสูตรตามหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ระเบียบการวัดและประเมินผล และการปฏิบัติตามเอกสารประกอบหลักสูตร การหาทางให้ครูได้ประชุมปรึกษาหารือและร่วมมือกันจัดทำแผนการสอน สื่อและอุปกรณ์การสอน เครื่องมือทดสอบ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูที่ตั้งใจใช้หลักสูตรได้ดี มีการจัดหาวิทยากรมาช่วยครูให้ใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารยังเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมาก โดยเป็นทั้งผู้นำผู้ควบคุมดูแล ผู้มีอำนาจสั่งการและผู้ดำเนินนโยบายในการทำงานทุกชนิดในสถานศึกษา (อรุณี สุทธิเจริญ, 2529) ถ้าผู้บริหารไม่เข้าใจในหลักสูตรในการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกการดูแลครู ก็จะไม่เป็นการสนับสนุนให้ใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สัจจ อุทรานันท์, 2528) ส่วนครูผู้สอนเป็นตัวจักรสำคัญในการใช้หลักสูตร ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง และวิธีสอน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างแจ่มชัด เพื่อที่จะสามารถจัดกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ถ้าผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจก็จะทำให้การใช้หลักสูตรนั้นไม่ประสบความสำเร็จ (องค์การ อินทรมพรรษ์, 2524) ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จึงเป็นขั้นตอนสำคัญ ที่จะทำให้นักเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้หลักสูตรในระดับโรงเรียน ก็คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนนั่นเอง

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในการดำเนินงานการใช้หลักสูตรที่ผ่านมา ได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ในวิชาพลศึกษาได้พบปัญหาต่าง ๆ เช่น หลักการและจุดหมายของหลักสูตรเป็นอุดมคติยากเกินไป ครูไม่สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติจริงได้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย, 2527) ส่วนทางด้านเอกสารประกอบหลักสูตร พบว่า การจัดส่งเอกสารประกอบหลักสูตรถึงโรงเรียนไม่ทันกับการใช้ จำนวนที่จัดส่งมีไม่เพียงพอ เนื้อหากิจกรรมในแผนการสอนคู่มือครูไม่ชัดเจน

และซับซ้อนยากแก่การปฏิบัติจริง ปัญหาที่เกิดจากบุคคลที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร ไม่ได้ทำหน้าที่บริหารการใช้หลักสูตรแก่ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวัดและประเมินผล และยิ่งพบอีกว่าในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ครูไม่ได้เริ่มต้นที่หลักสูตรแม่บทก่อน เพราะทำความเข้าใจยาก จึงไปศึกษาที่แผนการสอน คู่มือครู เมื่อไม่เข้าใจบางตอนก็ไม่สามารถจะขอคำแนะนำจากผู้อื่นได้ นอกจากนี้ครูไม่มีทักษะและความพร้อมที่จะทำตามหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังยึดตัวครูเป็นศูนย์กลาง (สุนทร อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ, 2531) และในสภาพความเป็นจริงแล้วพบว่า ครูผู้สอนไม่สามารถสอนได้ครบทุกแขนงวิชา จึงทำให้การเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัยนี้ด้อยคุณภาพลงไป (ปรีชา นิพนธ์พิทสา, 2531)

จากปัญหาการใช้หลักสูตรในหลักสูตร 2521 ดังกล่าว จึงทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบันเป็นหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยมีจุดเน้นคือ ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้รู้จักปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น จัดการศึกษาให้ทันกับความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม สามารถพัฒนาแรงงานที่มีคุณภาพตลอดทั้งพัฒนาคุณภาพเด็กทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ เป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมให้ประเทศพัฒนาไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม และเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากขึ้น ส่งเสริมให้คนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ คือ รู้และทำได้ตลอดทั้งได้พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรในบางส่วนที่ถึงบกพร่องอยู่ให้สมบูรณ์ เช่น ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534) และมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ทำงานอย่างมีระบบและสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน และให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ คือ การพัฒนาคน การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาสังคม อันจะส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และมีค่านิยมที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2534) ส่วนหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่ไม่ได้เปลี่ยนแปลง แต่ได้ปรับปรุงเพื่อให้ชัดเจนในการปฏิบัติถึงขั้นกล่าวคือ หลักการของหลักสูตรได้เพิ่มเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน และจุดหมายของหลักสูตรได้ลดและปรับให้กระชับมีความ

ชัดเจนเน้นแนวทางในการปฏิบัติ จากเดิมมีวัตถุประสงค์ย่อย ๆ 31 ข้อ ลดลงเหลือ 8 ข้อ เป็นต้น

ในส่วนของวิชาพลศึกษาจะเห็นได้ว่าหลักสูตรประถมศึกษาในฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ได้มีการปรับปรุงให้ใช้การสอนแบบบูรณาการ บูรณาการโดยนำเนื้อหาสาระของวิชา จริยศึกษา ศิลปะศึกษา พลศึกษา ดนตรี และนาฏศิลป์ มาบูรณาการเข้าด้วยกันรวมเป็น 6 หน่วยการเรียนรู้ โดยมีคำอธิบายรายวิชาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรม และจุดมุ่งหมาย ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะปรากฏอยู่ในลักษณะบูรณาการกัน ให้ครูผู้สอนใช้วิธีสอนแบบผสมผสาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ โดยใช้กระบวนการในการสอนคือ สร้างความตระหนัก กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการพัฒนาค่านิยม ฯลฯ แล้วแต่ความเหมาะสมกับกิจกรรม ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์จุดมุ่งหมายปลายทาง จุดประสงค์ย่อย เนื้อหา และกิจกรรมออกมาจัดทำแนวการสอนให้สัมพันธ์กับการแบ่งคาบเวลาในแต่ละหน่วย จัดทำแผนการสอน เชื่อมจุดประสงค์ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร การจัดกิจกรรมต้องแทรกทักษะกระบวนการต่าง ๆ และให้ครอบคลุมทุกแขนงวิชาในกลุ่มประสบการณ์ รวมทั้งการวัดและประเมินผลต้องให้เกิดการบูรณาการกันมากที่สุด โดยครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย จึงจะเป็นการสร้างคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนทุก ๆ ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534) ส่วนในระดับชั้น ป.3-ป.6 ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรเดิมมี 7 เรื่อง เปลี่ยนเป็น 5 เรื่อง คือ เกมเบ็ดเตล็ดและเกมนำไปสู่กีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะ ฮีตหุ่นขึ้นพื้นฐาน กีฬากิจกรรมทดสอบสมรรถภาพทางกาย กิจกรรมแบบผลัด กิจกรรมนันทนาการ

จากสภาพความเป็นจริงในการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ยังประสบปัญหาต่าง ๆ มากมายซึ่งพบได้จากรายงานการวิจัยของ (เกสร สิงห์ชนะ, 2536) สามารถสรุปได้ดังนี้ ในการจัดวิชาพลศึกษาให้อยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยใช้การสอนแบบบูรณาการรวมวิชาพลศึกษา ดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะศึกษา จริยศึกษาเข้าด้วยกัน จึงเป็นการยากที่ครูแต่ละสาขาวิชาจะต้องสอนให้สอดคล้องกัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งขัดต่อจุดมุ่งหมายที่ให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านครูพลศึกษาที่ไม่ได้จบจากสาขาวิชาพลศึกษา เมื่อมีการสอนแบบบูรณาการทำให้ครูผู้สอนมุ่งสอนในวิชาที่ตนได้รู้และเรียนมา และการจัดครูเข้าสอนคนเดียวทั้งกลุ่มประสบการณ์

ครูไม่สามารถสอนได้ทุกแขนงวิชาจะเน้นแต่วิชาที่ตนถนัด ทำให้การบูรณาการไม่เสมอภาคกันในแต่ละแขนงวิชา และยิ่งทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเน้นไปทางแขนงวิชาที่ครูถนัดเท่านั้น ส่วนวิชาที่ครูไม่ถนัดจะถูกละเลยไป ครูที่ประสบปัญหาเช่นนี้จะมีความคิดว่าการสอนแบบบูรณาการไม่ได้ผลทำให้เกิดความยุ่งยากในด้านวัสดุอุปกรณ์พบว่า ขาดสถานที่และสื่อการสอน สนามกีฬา ในร่มมีไม่เพียงพอ เป็นอุปสรรคในการเรียนเมื่อสภาวะอากาศแปรเปลี่ยน เช่น ร้อนมากหรือฝนตก เป็นต้น นอกจากนี้ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนพลศึกษามีไม่เพียงพอ เนื่องจากราคาสูงโรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ และยังมีปัญหาที่ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบมีเวลาไม่เพียงพอในการนิเทศ ผู้นิเทศมีความรู้ความสามารถไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร ในการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนยังไม่สามารถดัดแปลงให้เหมาะสมกับท้องถิ่นของตน

จากรายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ของ เกสร สิงห์ชนะ (2536) จากผลงานวิจัยทำให้ทราบปัญหาดังที่ได้กล่าวไปแล้ว แต่ยังไม่เห็นผู้ใดทำการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ถึงแม้จะมีการศึกษาทางด้านกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยไปแล้ว แต่เป็นการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และเป็นโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น ซึ่งยังไม่เห็นผู้ใดทำการวิจัยเฉพาะเจาะจงรายวิชาพลศึกษาในส่วนภูมิภาคพร้อมกันทั้ง 12 เขตการศึกษา และหลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่นี้ได้ใช้มาเป็นเวลา 4 ปีแล้ว จึงควรมีการติดตามผลการใช้หลักสูตรในขณะที่หลักสูตรกำลังดำเนินการใช้อยู่ ซึ่งจะทำให้ทราบรายละเอียดโดยตรง และผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา สาเหตุที่ทำการเปรียบเทียบเนื่องจาก ผลที่ได้จะทำให้ทราบว่า ในระดับประถมศึกษาผู้บริหารกับครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีปัญหาการใช้หลักสูตรมากน้อยต่างกันอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาพลศึกษาประสบอยู่ได้ตรงจุด และผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมืองกับโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอรอบนอก สาเหตุที่ทำการศึกษานี้เปรียบเทียบ เนื่องจากโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมืองส่วนใหญ่ จะมีความแตกต่างกับโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอรอบนอก ในด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร การสื่อสาร ฯลฯ จึงทำให้ปัญหาที่ได้รับจากการใช้หลักสูตรย่อมแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งจะมีผลต่อการใช้หลักสูตรให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย จากความสำคัญของการใช้หลักสูตร และปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

ในการศึกษาวิจัย เช่น ปัญหาการวางแผนการใช้หลักสูตร การเตรียมเอกสารหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมตามแนวทางของหลักสูตร การจัดหาสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในวิชาพลศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่ามีปัญหาลุप्तสรรคที่แท้จริงอะไรบ้าง ผลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร หาแนวทางแก้ไขให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริม ตลอดจนพัฒนาครูผู้สอนในการนำหลักสูตรไปใช้ และผู้มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรได้พัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้การจัดการศึกษาวิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และบรรลุจุดมุ่งหมายตามนโยบายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษา ของผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษา ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษา ระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมืองกับโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอรอบนอก ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารกับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา มีปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไม่แตกต่างกัน
2. โรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมือง กับโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอรอบนอก มีปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษา ของผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาพลศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยทำการศึกษาทุกเขตการศึกษา ยกเว้นเขตกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามที่ใช้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง และได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างดีแล้ว

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้คำตอบที่เชื่อถือได้และตรงกับสภาพความเป็นจริง

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการวิจัยได้ เช่น ประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นต้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาให้แก่นักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษา

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

การใช้หลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการใช้หลักสูตร ในด้านการแปลงหลักสูตรไปการสอน การจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ และการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้

การใช้หลักสูตรบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจัดกิจกรรมการใช้หลักสูตร ในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ และการจัดการเรียนการสอน ที่ทำให้การใช้หลักสูตรไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

การแปลงหลักสูตรสู่การสอน หมายถึง การจัดทำรายละเอียดเพื่อเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรสู่การสอน ได้แก่ การวางแผนการใช้หลักสูตร การวางแผนการสอน การทำกำหนดการสอน แผนการสอน การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ในวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษา

การจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร ได้แก่ การเตรียมบุคลากร เอกสารคู่มือประกอบการใช้หลักสูตร การจัดสื่อและวัสดุอุปกรณ์การสอน การจัดอาคารสถานที่ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร และการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ในวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษา

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ได้แก่ การสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาวิชาของหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การใช้สื่อและอุปกรณ์ ในวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษา

โรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมือง หมายถึง โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งอยู่ภายในเขตอำเภอเมืองของจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

โรงเรียนที่อยู่นอกอำเภอเมือง หมายถึง โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งอยู่นอกอำเภออื่น ๆ ที่ไม่ใช่อำเภอเมืองของจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

บูรณาการ หมายถึง การรวมประสบการณ์ในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ประสบการณ์นั้น ๆ ผู้ทำหลักสูตรได้คัดเลือกตัดตอนมาจากหลาย ๆ สาขาวิชา แล้วมาจัดเข้าเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่

ทักษะกระบวนการ หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการเรียนการสอน ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน จะช่วยฝึกให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหาร และครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. เพื่อให้ทราบความแตกต่างในปัญหาการใช้หลักสูตร ระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมือง กับโรงเรียนที่อยู่อำเภอรอบนอก เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ตรงจุด
3. เพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีการแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะพัฒนาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาของ ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต่อไป

คุนยวิทยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย